

℞. *Tinct. verm. majal.* cum alcali
Tartari parat. gtt. x. cum aqua Pe-
trofelini vel in vino.

His & similibus diureticis Venenum
per eas expellitur vias per quas fuit ad-
missum.

Contra tumorem testicularum:

℞. *Foec. vin.* ℥ij. *farin. secalin.* ℥j.
pulverif. sem. cumin. ℥ij. *campb.* ℥ss.
spir. vin. q. l. f. catapl. calidè adhiben-
dum.

Pro injectione ℞. *Vini gallici albi* ℥ij.
misce pp. ℔. *Misc.*

Vel ℞. *Aq. Thea* ℥ij. *campb.* gr. x.
Misc.

Vel *Decoctum Thea cum lacte* factum
injiciatur.

Nihil tantoperè retardat curationem,
quàm faucium exulceratio, hinc

℞. *Tinct. lign. sassaf.* ℥j. *decoct.*
lign. Guajac. ℥vij. *muria limon. spir.*
cochlear. aa. ℥ss. *spir. vin.* ℥ij. *M. S.*
Gurgeltwasser.

℞. *Raf. lign. Junip.* pulv. ℥ss.

Mastich. carann. aa. ℥j.

cinnab. vulg. ℥ss. *Misc. f. pulv.*
gross.

S. Kauchpulver.

Eger absteineat à vino, neque se ex-
ponat aëri, bibat decoctum ligni Guaja-
ci, quod vocant secundarium.

MONITA MEDICA,

DE

Morbis Chronicis.

I.

Medicamenta in affectibus
chronicis largiori dosi & co-
pia præ scribenda sunt, ut usus
eorum per tempus aliquod
continuetur. Spectant igitur huc pul-
veres digestivi in magna quantitate præ-
scripti. Pilulæ laxativæ, ut singulis septi-
manis ad minimum semel vel bis purgent.
Destillata quæ per aliquot septimanas
continuari possunt. Aquæ aperitivæ.

II. Omnimodo allaborandum est, ut
purgationes bene operentur & quidem
satis fortiter, & non prins etiam famam
apud illos acquireret, nisi largiter eos pur-

get. Ut verò hoc obtineat, digestiva
purgantibus miscenda sunt cum gr. iv.
vel v. pulv. jalap. vel cum ℔j. fol. senn.
sequenti verò mane *insusum purgans* da-
ti potest, cui semper addatur ℔j. pulv. ja-
lap. ex gr. *decocto fol. senn. Myns.* adde
colatur. ℔i. vel gr. xxv. pulv. jalap. Huc
quoque spectat *decoct. splener. Mynsicht.*
cui addendum ℔j. pulv. jalap. Omnia
illa purgantia erunt hic egregia quæ *B.*
Michael. habet in suo Collegio practico
super Jonston. Dandum tamen aliquid
consuetudini & credulitati, & medica-
menta in forma pilulari exhibenda ali-
quando, quia putant illas omnium opti-
me

me operari. Inter hæc omnia commen-
datur *Extr. æt. menalagog. Myrs.* à ℥j. ad
ʒβ ut & *cephalic. ejusdem eadem dosi*,
addi potest *gr. j. trochisc. alhandali.* At
solent prohiberi in his affectibus purgan-
tia fortiora? Verum quidem est, hic in
his morbis nullum purgans indicatur, sed
solummodo præparantia & aperientia,
humores igitur referati evacuari debent,
quod optime per purgantia fieri potest.
Sciendum tamen est non scammoniata
& alia calidiora dari debere, sed infusa
quæ non ita nocere possunt.

III. ¶ convenit hic tam externe quam
interne: interne si associatur purgantibus
gr. vij. xij. ad xv. quod fiet felici cum suc-
cessu. Externe optimum habebis *Empl.*
si recipias *Emplast. de ranis cum* ¶ &
imponatur sinistro vel dextro lateri, ubi
obstructio erit, propter incisionem adda-
tur ☉ * & sic egregium erit splenetici-
cum.

IV. Clysteres sæpius hic interponen-
di sunt, & quo simpliciores eo meliores
erunt. Ergo *ex jure & sachar.* vel *ex*
aq. fontan. vel *lacte cum melle* erunt op-
timi.

V. Sanguis in his morbis chronicis
parcius & quidem tempore vernali ex-
trahendus.

VI. Martialia non statim in principio,
neque ubi scirrrosa durities viscerum de-
prehenditur, neque in calidioribus natu-
ris, ut & in inveteratis affectibus dari de-
bent. Non in principio quia augent
obstructionem, cum enim non nisi per
accidens aperiant, hinc semper universa-
lia debent præmitti, digestiva, præparan-
tia, vomitoria. Non in scirrrosa visce-

rum duritie, quia materia magis indure-
cit.

Omne terunt punctum *pilula spadana*
& pares non habent, parantur ita, *limas.*
chalyb. vel ¶ *is solvuntur in aq. fort. & e-*
dulcorantur, deinde hæc solutio iterum
solvitur & edulcoratur, additur *bezoar.*
mineral. & ¶ *dulcis* & cum aliquot *gr.*
scammon. f. pil. Id quod etiam de acidu-
lis observandum quæ de ¶. Et hoc ma-
net verum, quicquid excitare debet ap-
petitum, debet modice exhiberi. Cum
autem acidulæ absorbeant acidum vicio-
sum, cathartica interponenda sunt, quo
quicquid præparatum sit educatur, & sic
ille felix est qui alvum lumbricam servare
scit.

De Asthmate.

I.

Curatio duplici tempore instituitur
in paroxysmo scilicet & *extra eum.*
Medicus si vocatur ad asthmaticum suf-
focatione periclitantem, non potest ali-
quando in veram causam quærere, secum
tamen considerare debet, utrum à spasmo
vel convulsione, an ex obstructione hu-
moris pituitosi vel à sanguine restagnan-
te. Si ab humore, nihil præstantius vo-
mitotio, sive tunc ille sit in pulmonibus,
sive in ventriculo. Si à sanguinis restagna-
tione in pulmonibus, exhibere potest
perma ceti à ʒβ. ad ʒj. Huc quoque con-
venit emulsio enulata Timæi quæ grati sa-
pori. Vel *Tinct. asthmatic. Horstii* quæ est
æ. stor. ros. rubr. p. j. affund. aq. veron. &
f. l. a. Tinct. ʒiv. vel vj. adde aq. asth-
mat. ʒj. Elixir. vita Matthiol. ʒij. S.
Tinctur. asthmatica detur cochl. j. in
paro-

paroxyfmo. Si à fpafmo erit, tunc exhibendum *theriac. recens* à ℥ss. ad ℥j. aq. *afthmat. aq. veronica temperata*, & cum aliquot guttulis *Tinct. opii*.

II. V. S. non in quovis afthmate admittenda, nifi adfuerit magna plethora tunc concedi potest, fi à mensium defectu vel hæmorrhoidum suppressione, tunc quoque administrari potest præcipue in pede.

III. Quoties ad afthmaticam vocamur admittenda uterina sunt, v. gr. aq. *puleg. meliff. hysteric. cum Castor. Bals. embryon.*

IV. Quia mulieres non bene ferunt vomitoria omitti possunt. In infantibus autem semper necessaria videntur.

V. Si afthma per consensum est ab inflatione ventriculi abdominis, aliquot gutt. *ol. carvi* dari debent, vel *essent. carminat. Wedel.* & injiciatur Enema carminativum.

VI. In ipso paroxyfmo nihil omitendum, quod respirationem reddere possit liberiores, hinc ventus stabello excitandus, vesicatorium imponendum, fonticuli excitandi.

VII. Cum omnia purgantia solent respirationem reddere difficiliorem & præcordiorum angustiam excitare, hic non indicantur. Quia tamen aliquid dandum consuetudini & credulitati ægrotantis, præscribatur *manna soluta cum aq. flor. acaciæ*, vel *extr. diacartham.* ℥j. solv. in aq. pectoral. f. potio. Magis placent *vina medicata* vel decocta laxativa.

VIII. In habitu cachectico stomachica & hepatica vulgo dicta omnem absolvent paginam, unde *pulv. stomachal. Birgman. pulv. cachectic. Quercet. & malvat. juniperin.*

IX. Inter medicamenta incidentia & expectorationem promoventia superbit *Balsam. sulph. anis. vel therebinthinat.* qui tamen largius dati hæmoph. vel phtisin minantur, sufficient ergo ʒ. i. ʒ. gutt. Huc spectat *Tinct. propriet. Myns. ad cochl. s. vel j.* Huc pertinet *pulv. anonym. cum flor. sulph. vel opiata ex melle, radice enula pulverisata & flor. sulph.* mel enim est anima pulmonum & sulph. egregium pectorale. Inter specifica sunt succi nempe *succus cherefol.* ad aliquot cochlear. cum juculo, *succus millepedum, lumbricor. terrestrium.* Brunnerus effiacem quidem habet potionem pp. ammoniac. sed ingratißimam, magis placet *foelis* quam *Etmüllerus* habet in sua praxi.

X. Dispnoea vel respiratio difficilis in puerperis febris continua correptis semper monstri quid alit, & ferè omnes moriantur.

XI. Quæ. quare paroxyfmi afthmatici exasperentur noctu? Hoc fit ex alia dispositione corporis, quia pori interdia sunt aperti, & fermentationes alacriores fiunt, plusque materiæ subtilis tunc inest corpori, unde etiam humores alacrius commoventur. Secus verò noctu ubi pori collapsi.

De Singultu.

I.

Singultus quidem leve quid videtur, aliquando tamen generosa illud remedia & multum facessit Medico.

II. Ante omnia accurate inquirendum est, an febris continua singultum concitet, & an sit sine febre. Si cum febre est, certum est, monstruosi quid latere & subiectum non esse tam ventriculum, quam diaphragma. Hinc nec vomitoria nec purgantia tunc tuto vix dari possunt, quin potius exhibenda antispasmodica v. gr. *cinnabarinum* aliquod *cum opio* vel *Tinct. bezoard. cum essent. castor.* Externe *theriaca* laetisaciet. Cataplasma ex *fermento cum theriac.* & *theriacal. camphorat.* qui vel solus pro inunctione sufficere potest.

III. Si sit sine febre conveniet vomitorium, quia conjecturamus malū in orificio superiori hærete, vel *pilula aloetica.* Post vomitorium danda præcipitantia ex. gr. *ex Ebore. C. Custo. Crystallis preparatis,* superbibantur frequenter aliquot cochlearia mixturæ stomachalis ex *aq. menth. zedoar. anisat. cinam. cydoniat.* quia quod jam præcipitatum diluitur, & sic commode per inferiora detrudi & excerni potest.

IV. Fugienda sunt omnia frigida, acida, flatulenta, acria & consequenter vinum, quod nervis est inimicum. Et pro regula sit, quod vinum in omnibus morbis nervinis spasmodicis, convulsivis non conveniat. Potus ordinarius potest esse *decoct. hordei cum tantillo cinamom. vel galange* paratum.

V. Externe quoque potest fieri cataplasma ex fermento, si nihil aliud magis

sit, cum *Spiritus vini camphorat. & aromaticis pipere, macere, nuc. moschat. vel cataplas. contra singult. Mysf.* vel etiam herbae aromaticæ possunt coqui in vino & calide applicari, ex. gr. *menh. abrotam. absynt. flor. rosar. bacc. juniper. lauri.*

VI. Senibus singultus familiaris est, & iis conveniunt quæ in Apoplexia commendantur, vel cephalica dicuntur, ex. gr. omnia ambrata, *Elixir. vite Matthiol.* antiepileptic. antapoplectica.

De Raucedine.

I.

Aeris hic habenda est ratio, hinc *luffimigiis* sæpissime alterandus est ex. gr. *gummi anim. succino.*

II. Totum negotium consistet in lymphæ correctione, hinc omnia anticatarrhalia, præsertim quæ ex ligno *sassafras* parata, *ut essent ligni sassafr. ag. ligni sassafras.* eunt prolicua.

III. Si febris, quæ lymphatica vocatur, comitetur, curari debet instar febris catarrhalis, nempe per sudorifera humorum acrimoniam temperantia non omittis temperatis opiatas. Purgantibus nihil proficies, plus V. S. sudoriferis & papaverinis efficies.

IV. Vulgaria lambitiva & dulcia expectationi non semper satisfaciunt, malum quandoque asperant præsertim in infantibus, quorum naturæ syrupi sunt infensi. Si horum loco exhibeantur *pulveres absorbentes cum pulv. anom.* mixti, qui in parva dosi vel *cum aq. veron. vel card. bened.* dati possunt, vix fallent.

li 3

V. In

V. In adultis in inveterata vel annosa conveniunt duo illa remedia à Doct. Michael. in Coll. super Jonston. tradita & ab Ettmüll. hic descripta.

VI. Foniculi opem spondent non contemnendam.

VII. Hic vino abstinendum, convenit decoct. liquirit. cum tantillo anisi vel feniculi. quæ duo semina admodum efficacia sunt in hoc morbo compescendo, raucedo enim est degeneratio lymphæ, quæ per hæc optime restituitur, ut & per
 ☉ *ci anisatum.

VIII. Oritur etiam aliquando raucedo à defectu spirituum, & est species apoplexiæ, senibus familiaris est. Curatur antapoplecticis & epilepticis.

IX. Purgationes uti in omnibus pectoris morbis noxia sunt, ita & hic negligenda sunt.

X. V. S. ventilatoria concedi potest.

XI. Sudorifera uti in omnibus pectoris affectibus valde conveniunt, etiam & hic in usum vocanda sunt ex gr. aq. flor. sambuc. succin. cinnabarin. theriac. addatur scordium, his duos parietes dealbare possumus.

XII. Cum quidam raucedine affectus omnia incassum adhibuerat, tandem curatus est aq. Embdensibus, constat enim illas magna vi pollere aperiendi & incidendi.

De Tussi.

I.

In tussi præsertim pectorali purgantia datam Practicorum fidem non liberant, imò si ex aëris inclementia tussis fuerit contracta plus nocent. Tusses pectorales à purgantibus solent exasperari. Est

müller. p. 213. habet, E. contra concedi possunt in tussi stomachali & ubi magna sanguinis cacochymia deprehenditur.

II. In tussi humida & mucosa pectorali opiata vel plane non vel rarius exhibenda, ne humores concentrati inflammationem inducant.

III. In tussi pectorali sicca ex lymphæ acrimonia, sive ut loquuntur ex materia tenui, opiata & papaverina horis vespertinis exhibita omne ferunt punctum, præsertim si nobilitentur sudoriferis v. gr. li-
 quor. C. C. succin. ☉ * ☉, admodum enim conducit movere sudores in tussi pectorali.

IV. In tussi pectorali dari possunt vulgaria quædam remedia, quæ sæpe melius juvant quam pretiosa, v. gr. decoct. rapar. cum sachar. cand. succus raphan. cum sacharo candi. Spiritus vini super ficus destilatus, mel vel hydromel quod coqui potest cum scabios. heder. terrestr. veron. pulman. pulpa passular. cum flor. Sulph. conserv. rosar. cum pulv. radic. enule. Præter hæc in tussi mucosa promptissime operatur oxymel squillit commixtum spirituosus v. gr. aq. asthmat. aq. cinamom. buglossat. sperma ceti, decoctum pectoral. Augustan. ☉ o sachar. famosus ille balsam. Sulph. anisatum.

V. In tussi stomachali commendamus Elixir. propriet. Tinctur. propriet. Tinctur. Sulph. Tinct. ☉. Tinct. Tarr.

VI. In tussi infantum quæ ut plurimum stomachalis est, præmissio emetico absorbentia cum arcan. duplicato exhibita levamen adferunt.

VII. In

VII. In tussi gravidarum multis præcellunt paratansis pilul. de styrac. superbibantur aliquot cochlear. balsam. embryon. aq. fœnicul. temperat.

VIII. Quamvis V. S. à practico tanto perere non commendetur, magnæ tamen solet esse efficacix in tussi ferè quacunque.

IX. Commendata fuerunt anodyna in tussi ex lymphæ acrimonia, verum si febris simul sit conjuncta, cautè procedamus cum anodynis. Et rectè Sydenham p. 229. notat anodyna in illa tussi ferè nunquam profuisse. In tussi humida commendat ʒ. amygd. dulc. etiam ubi febris adest.

X. Circa usum Spiritus vini super ficus tussi notetur, quod in naturis calidioribus & tussi Epidemica male audiat.

XI. In tussi convulsiva infantum ex dentitione difficiliori orta omnibus remediis Sydenham præfert vesicatoria.

XII. Esus carniùm interdicens ratione diætæ, fugienda remedia spirituosa, nocet vinum, prodest pœisana pœtoralis.

XIII. Sudores in tussi ferina admodum conducunt. Potentiora sudorifera sepius augere solent symptomata morborum epidemicorum, hinc omnes illi quos Medici magno remediorum apparatu curandos suscipiebant, moriebantur ex tussi epidemica apud Sydenh. p. 230.

XIV. Quær. An clysteres conducant in tussi? Affirmamus, quia temperant acrimoniam. Clysteres in tussi epidemica nunquam injiciendi, (1) ubi vires fractæ. [2] Mulieribus hysteriis convulsionibus obnoxiiis. [3] Hypochondriaciis, quia novas turbas excitant in ipsorum sanguine qui facile exæstuat. Vulgus quoque in-

terdum dicit clysteres nocuisse, quia si sanguis imbutus sit partibus fermentantibus, facile novæ istæ peregrinæ insinuantur & ingredientes sanguinem partes, calorem augere & alia symptomata accerere poterunt. Intelligendum autem hoc tantum est de fortioribus & acrioribus clysteribus. Ergò illi ex jure cum melle vel saccharo parati semper erunt optimi.

I.

De Catarrho suffocativo.

Fonticuli se commendant præservando. Quær. An iterum occludi possint. R. Eadem manente sanguinis & humorum circulantium dispositione vix tuto posse sanari, aut ubi temperamenti sit mutatio, & æger ex termino ætatis transit ad alium, v. gr. ex infantia in pueritiam &c. quidni poterunt citra periculum occludi hæc ulcera.

II. V. S. admodum necessaria est tum ad pulmones ab onere sanguinis levandos, tum ut adstantibus satis fiat. Clysteres primas vias elutriando solantur quoque thóracem per accidens.

III. Cum præsentissimum periculum sit in mora, detur spermæceti statim à ʒB. ad ʒij. deinde in usum trahi possunt omnia quæ in asthma humoralis sive pituitoso commendavimus.

De Virium languore & syncope.

I.

Exulare hic debent remedia fortiora, purgantia volo & diaphoretica.

II. Acida potentiora cum sanguinem figant, meritò suspecta habentur, nisi quod externe levamen promittant.

De

De palpitatione Cordis.

I.

Purgantia fortiora nocent.

II. Clysteres lenientes admodum conducunt.

III. In ipso paroxysmo venam secare licet, sed vide ne excedas in quanto.

IV. Martialia extra paroxysmum cæteris omnibus palmam reddunt dabiam.

V. Crocus & theriaca plus conferunt externe quam interne. Opium plus interne quam externe.

VI. Qui scit curare passionem hysteri-
cam, scit etiam curare cordis palpitationem.

De Anorexia.

I.

Spir. vin. guttatum sumptum egregium est stomachale, præsertim si in ventriculo offendat cruditatem pituitosam flatuum copiam, quibus vis ejus utens frangi possit. Largius autem sumtus fermentum stomachale obruit, & ignea sua qualitate chylum & sanguinem accendit.

II. Omnia stomachica debent esse temperata ne fortioribus remediis calorem nimium vel augeamus, vel extinguiamus, & ne fermentum reddamus acrius vel debilius: hinc præstat pauca dosi & per intervalla remedia stomachalia exhibere, quam uno impetu ventriculum remedium mole obruere. Id quod & de humectantibus probe observandum, quia ventriculus vult quidem humectari, sed non relaxari. Et hoc nostro tempore id facilius nos præstare possumus, quam vete-

res, qui carebant essentiis, Tinct. $\circ\circ$ de-
stillatis, &c.

III. In morbis ventriculi non solum acidi vel fermeuri, sed & caloris habenda est ratio, acidum quidem dissolvit, sed calor promovet.

IV. Præcipitantia prudenti manu sunt exhibenda, quorum affectus in solum retundant ventriculum, unde præcipitantibus semper admiscenda sunt quæ sal acre corrigant, id quod alias (præcipitatum jam) rosione sua plus molestiæ crearet ventriculo, unde laudandus venit *Wedel.* qui utens pulvere è conchis semper addit unam vel alteram gutt. $\circ\circ$ Caryophyllor.

V. Fugienda itaque sunt in morbis ventriculi $\circ\circ$ sa, & ∇ sa & fluida in magna copia assumpta.

VI. Non quivis ventriculus bene fert \circ lia quæ tantopere in cruditatibus corrigentibus laudantur, quia humorum egressum ex ventriculo retardant. Sic vidi quendam gonorrhœa in veterata laborantem ab usu \circ lium & H norum semper incidisse gravissimam colicam cum inappetentia & alvi constipatione.

VII. In omnibus morbis curandis semper attendendum est ad ventriculum, ne dum aliis partibus prodesse volumus, in transitu lædamus ventriculum.

IX. Post febres curatas si non redit appetitus, purgans dandum, videtur enim curatam esse præcipitantibus. Curata jam febri, *vina medicata* quoque valde conveniant, *ex card. bened. cenantur. min. absynth.*

De

De Siti.

I.

Sticulosis nocent cathartica & diuretica, nam purgare sticulosum est o^o camino affundere.

II. Cum sitis non tam a calore quam obstructione oritur, sæpius plus juvant salina & alia quæ cæteris quia calida censeantur, quam frigida.

III. Ante omnia videndum ut salivatio promoveatur, v. gr. detineatur in ore ☉ vel ☿.

IV. Cerevisia tenuis & calida in qua ☉ solutum in ore detenta magis levat sitim quam si sit frigida.

V. Acetum aqua fontana dilutum in ore sæpius detentum fallit sitim non refrigerando, sed salivam viscidam & glutinosam incidendo.

VI. Inter remedia omnibus præfero decoct. tamarind decoct. citr. decoct. radic. acetos. vel sequens quod magis vulgare, ℞, sachar. ℥iv. coque C, aq. fontan. ℔vj. ad ℔iv. injice flaved. cortic. citr. recent. detract. Convenit quoque serum lactis citratum.

VII. Quær. An acidulæ levent sitim? ℞, Illas sæpius humores coagulando sitim augere, unde nec febricitantibus semper tuto exhibentur.

VIII. Omnia lacticina fallunt sitim, hinc conveniunt juscula ex lacte & cerevisia.

IX. Infantibus egregie conducunt emulsiones.

X. Illis, qui conqueruntur de intemperie hepatis calida convenit decoct. san-
tal, & hujus loci de Brûhan.

XI. In ore sumi potest baryrum recens, oder eine Schwarte von Speck.

De Morbis dentium.

I.

Dentibus nocent frigida, calida, acida, acria, dulcia, lac, caleus.

II. Armonicalia fœtorem dentium corrigunt, sed & ipsas quoque reddunt friabiles.

III. Qui aquam fontanam bibunt elegantissimos habent dentes ut plurimum, qui vino indulgent, nigros & corruptos

De Vomitu.

I.

In morbi principio vomitus facilius feruntur, & Medicum spectatorem volunt, non actorem.

II. Minus tuti sunt, si pro comite habent diarrhœam.

III. Vomitus puerperarum maturè sistendi sunt, cum sæpius illas ex insidiis trucidant.

IV. Vomitus horis matutinis ægrum vexantes non statim opiato vel styptico sunt sistendi, quin potius cura ad cruditatem acidam & hypochondriacam corrigendam dirigatur.

V. Uti in omnibus evacuationibus nihil præstantius datur quam somnus, ita & in vomitu cohibendo, sæpius fert omne punctum, solo eo excepto casu, si forte venenum fuerit assumptum.

VI. In gravidarum vomitionibus nec opiata nec adstringentia conveniunt, cum totum negotium tutius soli naturæ relinquatur.

Kk

VII.

VII. Si vomitiones oriantur primario à spiritu ataxia, opiatum omnium est tutissimum, sin verò præcedat dolor partis alicujus renum vel intestinorum cura nequaquam est auspicienda opiatis, sed V. S. enemate leniter evacuante.

VIII. In vomitionibus ab emetico fortiori excitatis detur cochl. j. Spir. via. hic enim in momento vomitus compescit.

IX. In febribus malignis detur sudoriferum, quod simul de vi opiata participet, qualia sunt *diascord. theriac. rec. pulv. bezoard. cum theriac. caelest. Tr. bezoard. cum aliquot gutt. essent. anod.*

X. In hoc affectu clysteres nunquam excedere debent quantitate sua ζ viij in adultis, ne præcipitemus ægrum in ileum.

XI. Medicamenta quæ in forma pilularum vel pulveris vel boli exhibentur, non tam facile revomuntur, hinc merito tales formulas aliis præferimus, ex gr. \mathfrak{r} . *Theriac. recent. \mathfrak{z} j. confect. alkermes \mathfrak{ss} . laud. opiat. gr. j. fiat bolus \mathfrak{r} . Theriac. caelest. gr. iij. f. pill. num. ij. pro 1. dosi; vel. \mathfrak{r} . pulv. bezoard. \mathfrak{ss} . laud. opiat. gr. β . Misc. f. Pulv.*

XII. In vomitu cruento ex lienis obstructione oriundo vix dabitur præstantius remedium, quam vasorum sedalium apertio, sive illa ope medicamentorum sive sanguifugarum applicatione instituat.

De Cardialgia.

I.

Puto cardialgiam optime dividi posse in humoralem & flatulentam.

II. In flatulenta clysteres magis sunt proficui, quam emetica, purgantia & absorbentia.

III. Inter carminativa placet mihi mistura ex *spir. ϕ dulc. & spir. anisi* ad gutt. xx. xxx. sumenda.

IV. De medicamentis vi agitatoria præditis idem hic notandum venit, quod moneri solet in colica, nempe ab illorum usu sæpius anxietas augeatur.

V. In humoralis vomitorium cæteris paribus propinari potest.

VI. In humoralis opiata magis necessaria sunt quam in flatulenta.

VII. Nunquam præcipitantiæ sola sunt exhibenda, sed semper quid aromati adendum, vi. gr. *lapid. cancr. cum una vel altera gutt. ol. caryophyll. specif. febril. Crollii cum ol. caryophyll. carvi &c.*

VIII. Paroxysmi febrilium intermittentium sæpius invadunt cum cardialgia, præsertim in mulieribus, id quod sæpius vidi, omnium tutissimum tunc est *enema domestic. ex jure & sacchar. ex lacte & melle.*

IX. In tali casu die intermissionis egregio cum successu *pilul. ex galbano Sylvii*, num. v. vel vii, exhibui.

X. Si subsit malignitas, exhibeatur *lap. bezoar. à gr. v. vj. viij. vel x. vel pulv. bezoard. ad gr. xv. c. gr. j. vel altero theriac. caelest.*

De Alvi constipatione.

HÆc vel est solitaria, vel aliam morbum comitatur. Si sit solitaria, qualis familiaris est spleneticis, nephriticis, hystericis, arthriticis, literatis, scorbuticis, danda sunt amara v. gr. *Elixir febril. Myns. essent. absynth. simpl. vel compos. ad gutt. xx. xxv. dimidia hora ante prandium vel cœnam in uno vel al-*

tero

tero cochl. vini. Vel salina v. gr. *crem. tart* ad ℥j. *tart. vitriolatus* ad ℥ss. *arcan. duplicat.* ad ℥j. *Tinct. tart. gutt.* xxx, xxxx. Huc referri potest *clystus* ℥. ad gutt. xx. Vel quæ lubricant & emolliunt ex gr. patris butyro illinus ante prandium & cœnam sumptum. *Balneum aq. dulcis*, imponatur facculus abdomini ex farina lini. *Poma cum axungia anseris cocta* & in prima sumpta: si superbibatur prunis. Vel quæ fortiolem instituunt fermentationem v. gr. vinum largius sumptum.

II. Si morbum comitetur tutissimum est *Electuar. de tamarinh. cum sol. senn. Tinct. fol. senn.* ex gr. ℞. *fol. senn.* ℥j. *aq. calid.* ℥ij. *salt. tart.* gr. vj. stent per noctem mane filtrentur, sic perit amaritudo & acquirit colorem rubicundum D. pro dosi. *Vinum passulatum* vel apozema passulatum cum ℥j. vel altera *folior senn.* paratum. Timæi ita corrigi potest. ℞. *Passul. minor. passul. major.* aa. ℥i℞. *fol. senn.* S. S. ℥j. *cinam.* ℥j. *crem. tart.* ℥j. contund. in mortar. ut t. qf. pasta, affunde *vini rhenan.* optimi prius calefacti ℔iv. stent per 24 in loco tepido in vase probe clauso, colat. expressa filtretur per chartam emporeticam, fervetur in vitro ad usum. S. vinum passulatum. D. haustus horis matutinis vel pomeridianis: *serum lactis passulatum vel tamarinh.*

III. Enemata familiaria expectationi quidem satis faciunt nisi frequentius injiciantur, tunc enim aliquam post se relinquant siccitatem, hinc bis vel ter in septimana in usum vocanda.

IV. Male consulunt qui usum *pilul. Francos.* vel *aloetic.* vel *elixir. propriet.* suadent, quia illa pro nunc quidem juvant, sed in futurum nocent.

V. Falluntur illi qui vim vi repellere conantur, atque eum in finem validum quoddam exhibent catharticum, magnas sæpius turbas in abdomine ciens, hinc non tam ad humorum evacuationem, quam ad consuetam alvi apertionem promovendam respiciendum est.

VI. Fieri tamen poterit, ut purgans pro nutu operetur, sed alvus postmodum red-detur siccior, quia purgans nihil ex intestino colon dicto, sed saltem contenta quædam in tenuibus intestinis collecta foras eliminavit.

VII. Si intestinum rectum (cyba) sit infarctum, multum præstant ʒss per clysteres injecta, v. gr. ʒss *rapar. lini oliv.* &c. si fœces superiores fuerint induratae, superne etiam danda sunt ʒss sa & pinguis v. gr. ʒss *olivar.* vel *butyr. recens* cum cerevisia calida.

VIII. Plantæ pedum & umbilicus magnam cum intestinis colunt amicitiam, hinc aloetica & colocynthiaca alia que his partibus egregio cum successu applicantur, v. gr. *planta pedum* illinuntur *axung. lucii piscis*, in infantibus *butyr. recens* cum *axung. anseris* & musceta imponitur umbilico. Linteum tingitur *Elixir. propriet.* & imponitur umbilico.

IX. Quamvis in omnibus morbis salutare sit, si alvus quotidie suo respondeat officio, plus tamen periculi infert diarrhœa quam alvi obstructio in morbis perpetuarum, in variolis & febribus malignis.

X. Omnia Medicamenta quæ ad alvum lubricitandam exhibentur dari debent vel in cœna vel paulo ante cœnam, quia tunc ut plurimum in sequenti mane,

ne, quod est commodissimum egerendi tempus, operationem suam exerunt, & qui alvum habent sicciorum nunquam se mane studiis applicare debent, vel foras procedere, nisi alvum prius deposuerint, vult enim sapius moveri alvus segnior.

De Ileo.

I.

Cum omnia cathartica, sive superne sive interne exhibeantur, fiant emetica, imprudentiæ argumentum est, si Medicus purgans exhibeat ubi crebriores adsunt vomitiones, vel clysterem injiciat ubi tanta est à podice ad gulam usque constictio. Quid enim aliud hic præstabit, quàm quod irritationem au-geat.

II. Sic errant omnes illi qui plures clysteres in una etiam hora Iliacis applicari jubent, cum nil nisi sanguinem illis obtineant.

III. Præstat itaque prius ventriculum & intestina placare & deinde evacuare. Pro primo scopo obtinendo commendatur *catulus vivus abdomini impositus*: Interne autem detur sapius *aq. mentha.*

IV. Iliaci instar puerperarum sunt tractandi, hinc frigida intestinis inimica ceu ipsa pestis fugienda. Omnis itaque potus debet esse calidus & victus non nisi tepuis.

V. Antequam globulus deglutiatur præmitti debet haustus *o. olivar. amygdular. vellini.*

VI. Ubi magnus calor ibi opium minus tutum, quia facile tunc sequitur inflammatio & consequenter gangræna intestinorum.

VII. Quia nunquam tuta fides hicque affectus tam facile recidivat, medicamenta stomachica plures indies sunt continuanda.

De Diarrhœa.

I.

Risum meretur quod sapius Medici in febribus malignis tam anxie delibent an diarrhœam suppressere liceat, cum illa sit mete symptomata. In morbis infantum matres sapius de eo etiam sunt sollicitæ an liceat sistere alvifluxum, qui tam facile in hac ætate contingit: & inclinant certe ad negativam, quod multum materiæ peccantis sic excernatur, verum quidni licebit has diarrhœas sistere, si modo semper possent sisti, illa enim quæ excernuntur non sunt causa morbi sed productum, hinc admodum scætent, cruda sunt non digesta adeo corrigenda & ad pristinum statum reducenda.

II. Sudores sistunt diarrhœas.

III. Diarrhœæ admodum periculosæ sunt in morbis pectoris, infestæ sunt puerperis & infantibus febre maligna correptis.

IV. Sapius ex mærote oriuntur diarrhœæ incurabiles ob turbatam spirituum animalium crasin & maximum à statu naturali fermenti stomachici & bilis recessum, accedit febris erraticæ, donec tandem atrophia consumpti intereant.

V. Cave ne curam stypticis inchoes, sic enim introduces contumaces viscerum & intestinorum obstructions, quas sequitur hydrops.

VI. De

VI. De V. S. lis movetur, dico quod firecrementa fermentescibilia ex sanguine deponantur in intestina & febris accedat, licere venam secare.

VII. Carnium esus nocet alvi fluxu laborantibus.

VIII. Plus præstabis modice refrigerantibus v. gr. *aq. hordei aq. C. C. citrat. Tinct. rosar.* quam stomachicis calidioribus.

IX. Clysteres in parva quantitate sunt injiciendi, sive intestina abstergere, sive illa confortare velis, utriusque intentioni satisfaciet dialcord. ad ℥ij. in clystere solutum.

De Cholera.

I.

Hic probe attendendum an magna adsit humorum corruptorum saburra, & an vires satis maneant constantes, tunc enim præstabit agere (peccatorem quam actorem.

Omne hic fert punctum *theriac. celest. cum lapid. cancr. bezoar. vel pulv. bezoard. vel cum pulv. cord. pretios.* interponi potest *Tinct. rosar. cum rantillo aquamentib. & julep. gemmat. exaltata.*

De Lienteria.

I.

Purgantia aut plane hic sunt omittenda aut benigniora saltem eligenda.

II. Stomachica simpliciora & paratu faciliora læpius plus præstant quam composita v. gr. *Nux. moschata condita, Zingiber conditum. Vitellus ovi cum aceto coctus. essent. absynth. & omnia ex mastiche parata.*

De Passione cœliaca.

I.

Cum non facile discerni possit an ex defectu bilis an ex obstructione vasorum lacteorum malum hoc foveatur, conjungenda sunt amara cum aperitivis, v. gr. *essent. absynth. Galis vel cum Tr. Tart. vel ℥ exaltata. & Essent. absynth. ℥j. liquor. Galis ad gutt. xxx.* Optimus liquor Galis fit, quando sublimentur flor. ☉ *ci cum ☉. quod tunc remanet, si reponatur in cellam abit in liquorem, qui verè est liquor Galis.

De Dysenteria.

I.

In Dysenteria nulla agnoscimus intestinorum ulcera ceu causam morbi. Spasmus est qui sanguinem è vasis elutriat vel extorquet, ex hac continua irritatione oritur inflammatio, & tandem gangræna. sicque intestina post mortem apparent exulcerata, quod phænomenon non est causa morbi sed productum.

II. Vomitorium locum habere potest si dysenteria fuerit introducta ab assumptis & malum adhuc sit recentissimum. Cautè tamen quæso procedas, ne irrites crabrones, atque satius forte erit loco hujus exhibere leniter abstergens & evacans.

III. De purgantibus ita sentio: Si non licet purgare in hypercatharsi, non licet purgare in dysenteria atque V. P. E. & P. Ut autem in tali discrimine eas tutissimum, exhibe *Tinct. rhei c. aliquot gutt. Tinct. Opii vel rheum in substantia cum gr. ℞. ad j. laud. opiat.*

IV. In hoc morbo multum, non multa à Medico sunt præscribenda.

Kk 3

V. Quiete

V. Quiete transpirationis promotione & munimento contra frigus præsertim in pedibus magnus hic curatur morbus.

VI. Enemata rarius & parcius injici debent, sufficit pro affectus hujus conditione dimidia dosis consuetæ pars & si podex admodum sit sensibilis, præstat illa omittere.

VII. Adstringentia eam exerunt noxam quam foris ab illis experimur in inflammatione & erysipelate.

VIII. Dysenteria ex contagio suborta nunquam est sine feбри, ut non malè scripserit *Sydenham* dysenteriam esse febrem sui generis.

IX. Egregie prodest primis diebus *serum lactis* si posthabitis purgantibus loco clysteris injiciatur.

De Tenesmo.

I.

Videtur naturam & superiora intestina sese exonerare in intestinum reatum, quod ob spirituum inopiam & tonum labefactatum illud quod molestum est foras eliminare nequit, itaque nil nisi analeptica hic sunt exhibenda, quia crescentibus viribus, desiderium cacandi decrescit, omnia enim illa externa quæ ano induntur plus irritant, quod quilibet præcticus fatebitur.

De Fluxu Hepatico.

I.

Hic sanguinis indicat discrasiam, & curatur medicamentis eam corrigentibus, & acrimoniam temperantibus, qualia sunt *serum lactis tamarinthinarum*, *Tr. S. Tr. Tartar. essent. terr. foliat.*

II. Funiculus in brachio excitatus, hic magnæ poterit esse efficaciz.

De Vasorum hæmorrhoidum affectibus.

I.

Quæ hæmorrhoidum fluxu laborant rarius sunt purgandi.

II. V. S. hic magis nocet, quia consuetum hunc fluxum, quem natura sæpius plures fert per annos impedit, & cum per vasa sedalia sanguis sæculentus affluit, contrarium contingit per V. S. per quam sanguis floridus & vegetus extrahitur.

III. V. S. locum tamen habere potest urgente inflammatione & consuetæ evacuationis suppressione.

IV. Stomachi digestionis potior hic habenda est ratio.

V. Profunt omnia anticachectica, pulv. cachect. *Quercet.*

VI. Quamvis horum vasorum apertio in multis magnis morbis ingens promittat levamen, nunquam tamen temere tentanda, ne novam ægrotanti è longinquo accersamus molestiam.

VII. Vinum omnibus his nocet qui hoc malo affliguntur, (sive hæmorrhoid. suppressione sive apertione.)

VIII. Qui novit viscerum tollere obstructions is etiam novit curare hæmorrhoides cæcas, pro quibus sæpius externe sufficiens erit remedium saliva hominis jejuni vel canis.

IX. Loco auri fulminantis, quod in ulcere fistuloso commendatur, substitui potest cinnabar. nativa, ut inde cum *ol. amygd. dulc.* vel alio aliquo appropriato fiat unguentum.

De Coli.

De Colica.

I.

SI purgans exhibere velis, ea detur do-
si ut latis fortis sit ad alvum moven-
dam.

II. Tutius autem dari potest, si nulli
vomitus adsint, nulla adsit febris. Et si
in forma liquida exhibeatur.

III. Clysteres antimonialis in nullo
morbo adeo efficaces sunt quam in co-
lica.

IV. Opiati usum semper precedat
Enema.

V. Carminativa optime miscentur
cum opiatis.

VI. Colica habitualis & Endemica
ex vini acido oriunda curatur solis sudori-
feris à vesperi anodynis interpositis, quod
Empiricus Viennensis decocto sudorife-
ro egregie obtinuit.

VII. Colicæ antidotum est *Chamo-
milla* ex quacunque etiam orta fuerit
causa.

VIII. Si à frigore externo convenit
Spir. juniperi, si à cruditate ventriculi &
assumptis *aq. mirabilis*.

IX. Omnia frigida intestinis sunt ini-
mica.

De Hernia.

I.

ARcanum in curanda Hernia est
quies & ligatura.

II. Enemata non semper tuto injici
possunt herniosis.

III. Quamvis multa depredicentur à
grandiloquis remedia, pauca tamen sunt
quæ famam sustinent.

IV. Placet mihi si locus aff. & tus bal-
samo fœtido inungatur superimposito
Empl. glutinatorio.

De Febre tertiana intermittente.

I.

Fortiora purgantia facile duplicant
tertianam.

II. Vomitoria 4. vel 5. horis ante pa-
roxysmum egregie juvant.

III. Terrestris & testacea non solum
febrem duplicant, sed & ad hydropem vi-
am sternunt.

IV. Quamvis juvenes hanc febrem fa-
cile ferant, senibus tamen exitialis esse
potest.

V. Tertianarii facile fiunt Hæctici.

VI. Non est de nihilo quod transitus
*super flumen & frequentatio templi rece-
divam pariant*, quippe *ad juxta aquam &*
in ædibus lapideis frigidior & crassior
transpirationem sistit.

VII. Clysteres ante paroxysmum ju-
vant, in declinatione paroxysmi nocent.

VIII. Largior potio nocet in principio
paroxysmi, circa finem prodest.

IX. Opiata nil aliud præstant, nisi
quod sanguinem ita disponant quo mi-
nus auscultet fermento febrili certis tem-
poribus fermentanti. Hinc patet quod
viscera facile obstruant.

X. Totum artificium curandi febrem
intermittentem in eo consistit, ut febrifa-
gum convenienti tempore exhibeatur,
& vim suam integram retineat, hinc mo-
menta temporum sæpius sunt tentanda,
deinde cavendum ne misceantur illa quæ
se invicem destruant, v. gr. C. C. ust.
cum ~ &c. &c.

IX. Practici ad unum fere omnes
commendant sudorifera, sed ego ipsorum
effectum salutarem esse hætenus non
observavi. Abbreviant paroxysmum fa-
teor, sed radicem febris tollere nesciunt.

XII. V. S.

XII. V.S. febrem non tollit, quod si iuvet illud fit per accidens, quatenus sanguinem ita disponit ut fortiori fermentationi non auscultet.

XIII. Cum autem novum fermentum febrile, vel ex reliquiis assumptorum, vel ex sanguinis recrementis in declinatione paroxysmi in partes solidas depositis generetur, necesse erit, ut nec ante paroxysmum nec in ipso paroxysmo cibi assumantur, ut & medicamenta salina aliaque sanguinis crasin conservantia in ipsa declinatione exhibeantur. eorundemque usus continuetur juxta methodum Medici Angli in Gallia cum sua China China. Nimirum si laboret quis febre intermittente, tunc die intermissionis exhibe lenitivum aliquod, ut vesperi specific. febrile & in accessionis die in fine paroxysmi. Vel die accessionis 4. vel 5. horis ante paroxysmum vomitorium, & in fine paroxysmi exhibe quando sudores profluunt specific. cum aliquot guttulis essent. anod. sequenti die, qui erit iterum dies intermissionis, exhibe specificum mane & vesperi & die sequenti ante paroxysmum & in fine paroxysmi, ita continuetur donec cessat febris. Quæ facilius vim suam largiuntur uti ~ ⊖ * dentur 1. hora ante paroxysmum, reliqua vero ut ⊖ fixa 2. vel 3. horis melius ante paroxysmum exhibentur.

XIV. Salia volatilia sanguinem nimis rarefaciendo ad diabetem & atrophiam disponunt.

XV. Si nactus sis febricitantem morigerum bene ipsi consules si in declinatione paroxysmi potum calidum exhibeas, v. gr. vinum calidum, cerevisiam calidam, sic enim sudores largius profluunt, & omnia frigida tertianariis sunt infesta.

XVI. Vulgares julepi inflant abdomen & ventriculum relaxant.

XVII. Tertianariis liquida profunt, qui bilem acriorem diluunt, quartanariis autem nocent.

XVIII. Pro specifico commendo omnibus *Antisept. Poter. cum sal. armoniac. vel arcan. duplicat.*

XIX. In tertiana pro amuleto sola sufficit camphora.

XX. Felix ille erit Medicus, qui aliquot ante paroxysmum horis & catharsin leviolem & sudationem mediocrem citra turbas excitare poterit. Quod si & ita saltem figatur ut ter vel quater alvum laxet, post sudores moveat, euporiston habebis in intermittentibus non satis laudandum.

XXI. Omnibus febricitantibus diæta excarnis commendanda.

De Quartana,

I.

Purgantia rarius sunt exhibenda, quibus & dulc. semper addendus. Hinc emetica purgantibus præferuntur.

II. Quartanariis nocet V.S.

III. Quartana ut inter initia caute tractanda, sic multo magis sub finem.

IV. Quartana quæ passim oritur circa æquinoctium autumnale, desinit plerumque inter initia veris.

V. Ex vino tenui in tempore dato febricitanti robur & sudor.

VI. Largior potus facilius nocet quartanariis, quam tertianariis.

VII. Quartanariis sputator facile curatur.

VIII. Frigus quartanariis insensissimum, hinc præcordia tegumentis probe munienda, & V linteis duplicatis sæpius ipso in paroxysmo abdomini applicandus.

IX. Ve-

IX. Vesicatoria facilius juvant in quar-
tana quam tertiana.

X. Potui ordinario semper amara in
nodulo injicienda, qualia sunt *absynth.*
centaur. *min.* *ruta murar.* *scordium* vel
saltem *essent. absynth. comp. instillan-*
da.

XI. Si hydrops supervenerit febrī po-
tior habenda erit ratio febris quam hy-
dropis, quia hydragoga febrem reddunt
deriorem. Egregie hic juvabit *essent.*
absynth. martialis.

XII. Externe pro anuleto conveniant
omnia ex ataneis comparata,

De Febris in genere.

I.

Post omnes febres intermittentes *reci-*
diva metum adimunt amara. Acida
qua acida in omnibus febribus inter-
mittentibus sunt suspecta sola excepta
Tinct. bezoard.

II. Omnes febricitantes quamdiu spu-
rant extra periculum sunt tam in conti-
nuis quam intermittentibus. *Lingua sor-*
descens ubique suspecta.

De Febris continuis.

I.

In synocha sæpius sola sufficit *V.S. mo-*
do mature administratur.

II. In omnibus continuis nunquam ab
ægro discedito, nisi prius linguam inspe-
xeris.

III. Vomitorium maturè exhibitum
omnia symptomata toto morbi decursu
apparentia reddit mitiora, qualia sunt

diarrhœa, dolor capitis, vigilæ, deliri-
um, &c.

IV. Purgantia proprie sic dicta omni
morb tempore nocent.

V. Sudorifera in principio propinata,
præsertim si fortiora & validiora fuerint,
majores turbas excitant & phrenitidena
accerluant.

VI. Neque tamen volo ut in princi-
pio ab omnibus alexipharmacis abstine-
amus, sed temperatiora saltem eligen-
da statuo, non tam ad sudores promo-
vandos, quam acce aborbendum &
corrigen dum.

VII. Dixi alexipharmaca esse exhiben-
da; cum enim febres malignæ in prin-
cipio sæpius febres continuas simplices
mentiantur, ne quid omisisse videamur
utique alexipharmaca temperatiora in
omnibus febribus continuis dari de-
beat, ut quando malignitas se postmò-
dum prodiderit Medici prudentia laude-
tur.

VIII. Acida his in febribus magis ju-
vant, quam in intermittentibus.

IX. Alvus clysmate sollicitanda scil-
frequentius in principio, rarius in statu ve-
declinatione.

X. Commendantur quidem opiata,
sed velim non nisi summa urgente neces-
sitate & viribus non omnino exhaustis ex-
hibeantur.

XI. Mihi placent papaverina ex
papav. errat, vel *Emulsion.* vel *dia-*
scord.

XII. Quamvis chymica aliis sint po-
tentiora, his tamen in febribus vegetabi-
lia tucius sæpe & utilius exhibentur, v. gr.

LI

Decoct.

Decoct. alterans ex rad. acetos. fol. tarax. fumar. violar. flor. viol. ros. vel aq. destillata.

XIII. Apparatus remedium non sit copiosus pauca sequentia sufficiunt, v. gr. C. C. f. Δ *Antihæctic. Poter. Arcan. duplicat. Operlac. & diaphor.*

XIV. Sitim fallit serum lactis citratum.

XV. De Febris continuis omnium optime scripsit *Sydenham*. Ubi de malignis accuratissime *Moravus Italus*.

De Hectica.

I.

Cum omnibus hæcticis modeste agendum.

II. Hæctici non ferunt colliquescencia, destillata que empyreumata per plures septimanas ter vel quater de die ad 4. cochl. assumpta valde profunt hæcticis.

III. Lac hæcticorum est remedium, si solum & per intervalla sumatur, plus tamen præstat in febre sine ulcere.

IV. Tinct. illa antiphthistica plus præstat in atrophâ ex cruditate ventriculi, quam in vera hæctica cum ulcere pulmonum.

V. Quærelæ de calore nocturno nunquam oscitanter vel superficialiter à Medico excipiendæ, metentur enim & attentionem & tempestiva remedia.

De Febris malignis.

I.

SI quod movendum vides move, idque Saut nunc aut nunquam, sit hoc tutius per emeticum si æger conqueratur de anxietate præcordiorum.

II. V. S. vel prodest vel nocet, ita ut difficile sit hic certi quid determinate, tutius tamen esse puto venam secare, modo non peccetur in quanto, idque primo vel secundo die.

III. Medicus nunquam ab ægro recedat nisi prius inspexerit oculos, quorum insolita mutatio infaustum prædicat morbi eventum, & dum pulsum explorat semper attendere debet an manus aegro tantis sit tremula.

IV. Epilepsia facile coincidit, hinc semper miscenda sunt specifica alexipharmacis, v. gr. *Castoreum* ad pauca grana, *cinnab. liquor. C. C. succin. C. C. solar. sal. vol. C. C. viperar.*

V. Septimo die sudores movere bonum.

VI. Primum Enema in morbi principio potest esse paulo fortius, sed in morbi progressu omnia debent esse mitiora.

VII. Victus sit tenuis, convenient panatellæ, brodia instaurantia cum pomis citri parata, cremor hordei, Emulsionones.

VIII. Diarrhœa nunquam est salutaris, statim itaque exhibenda sunt alexipharmaca, intestina simul corroborantia, v. gr. *diascord. C. C. ust. terr. sigillat. pulv. bezoard.*

IX. Præsente diarrhœa nunquam V. S.

V. S. tentanda, multo minus præsentem vomitu.

X. Modicum vini concedito præsertim febrî petechiali & peste correptis.

XI. Inflammatio visceris vel partis alicujus superveniens morbum fere semper facit lethalem, quapropter in prognosticando estote oculati, & cum inflammatione plus valeat in indicando, quâ causa morbi prohibendo, cogimur venam adhuc secare, quocumque etiam id fuerit morbi tempore, saltem ne videamur quid intermisisse.

XII. Vitriol. egregie alias convenit, sed præsentem dysenteria & catarrho omitti debet.

XIII. Ubi intensus calor ibi exulare jubeto theriacalia aliaque calidiora.

XIV. Prædici tantopere commendant opiata, sed credas te non obtinere illud quod promittunt.

XV. Vesicatoria quo plura eo efficaciora, videlicet in carpis manuum & in suris.

XVI. Apparentibus Petechiis nihil amplius in primis viis moveri debet, ut hinc vel ipsa enemata eo tempore sint suspecta.

De Variolis.

I.

IN variolis vel nihil dandum vel parum.

II. In principio nocent ceu ipsum venenum omnia quæ sanguinem magis exagitant, nempe calor Musæi vel lecti, ita, vi-

num, omnia expellentia, ut satius sit nihil tunc exhibere nisi gravissimum id jubeat symptomata.

III. Ordinarie post 4. vel 5. diem potui ordinario largius instillari debet *Tinct. rosar. vel bellidis vel violar.* hæ enim sunt verum variolarum antidotum.

IV. Plures moriuntur ob variolarum copiam, pauci ob earundem inopiam, ex quo solo abusus expellentium innoscit.

V. Mature prospice oculis & faucibus.

VI. Si eruptionem variolarum juvare velis contentus esto remediis vulgaribus mulherculis etiam non ignotis, v. gr. *sem. aquileg. aq. fumar. aq. expuls. lap. bezoar.*

VII. Post diem 8. vel 9. tractato ægrum quasi nova febrî jam correptum, ab eo enim tempore, ad diem 13. vel 14. usque in maximo adhuc versatur vitæ periculo, imo sæpius quam in morbi principio, præsertim si fuerit adultus, itaque frequenter exhibenda sunt illa quæ sanguinis compagem sarram tectamque servare possunt, v. gr. Vitrioli parum restructus, aq. C. C. citrat. tantillum succi citri in potu ordinario, julep. refrigerant. tantum enim abest ut majorem æstum excitare debeamus, ut potius novum istum calorem febrilem compescere studeamus.

VIII. V. S. merito suspendimus.

De Atrophia.

I.

IN membrorum aridura leniores frictiones sæpius instituta plus quandoque præstant quam medicamenta.

Ll 2 II, Ca-

II. Cavene vel poros infarcentibus influxum & circulationem succi nutritii plus sufflamines, vel spirituosos volatilibus partes tenues auferendo obstructions augeas.

III. Temperanda itaque sunt spirituosissima & pinguis, v. gr. *cont. vult. cum v. vulpino.*

De Phthisi.

I.

Hic morbus fere semper in principio est ex stomacho, (nisi fiat ex hæmopti) hinc stomachica egregie juvant, v. gr. *Tinct. antiph. pulv. stomach. cum sal. armoniac. liq. terr. foliat. Tinct. aperitivi. Mabbii.*

II. Purgantia quovis modo mutanda: una cum V. S. hæc tamen locum habebit inter præservantia.

III. Sanguis in pulmone ubi delitescens inevitabilis vitæ struit infidias.

IV. Nulli pectoris morbi fibeci æstimationi, quia multis ne opinantibus quidem fiunt exitio.

V. Acidulæ non nisi præservantia: causa adhibendæ, sed vide ne largius & frequentius sumantur, nam omnia vitiosa pectori sunt inimica.

VI. Nimius quoque saccharatorum usus nocet, hinc magis mihi placent destillata: absque syrupis & saccharo.

VIII. *Balsam. Sulph. anisat.* non solum non juvat, sed quandoque facit phthisin.

VIII. *Decocta lignorum* non nisi in

principio conveniunt: in progressu tutius datur *decoctum Chine cum herbis vulnerariis*, quale prostat in praxi *Ettmülleri.*

IX. Fonticuli egregiam in principio morbi conferunt operam; in progressu exsiccando nocent.

X. Vinum penitus exulare iubeto cum *Q. & ira.*

XI. Opiata non nisi in principio conveniunt.

XII. Phthistici vitare debent ærem austrinum, vespertinum, nocturnum, loca subterranea, templa, transitus fluminis.

XIII. Lac quaecunque fuerit non tam exulcerationis pulmonum, quam sanguinis acrimoniæ præsentissimum est remedium.

XIV. Quo mitius hic morbus tractatur, eo diutius vis lethifera longas in moras protrahi potest: hinc multi solis vegetabilibus vulnerariis thoracis contenti, plures in annos vitam protrahunt, dum alii pharmacopoleorum pyxides evacuantes citò moriuntur, placent mihi pauca hæc: *rob. passul. conserv. rosar. veron. pilosell. heder. terrestr. scabios. antihæct. Pater. pulv. anonym. lapid. S.*

XV. Suffragia si unquam, profectò hic quam maxime necessaria & proficua sunt, qualia sunt, quæ ex *gummi. anem. juniper. heder. succin. oliban. mastich. cacamahace. storace. parantur.*

De Cachexia.

I.

Cachectici quo lenius purgantius tractantur, eò citius curantur.

II. In

II. In Cachexia rarius, in hydrope confirmato sapius purgandum.

III. Primæ digestionis hic potior habenda ratio, absolunt hoc negotium omnia *ex mentha, absynth. juniper. Tart. &c.*

De Hydrope.

I.

Aut fortiter purgandum aut non purgandum, lenientium enim usum semper insequitur major pedem intumescencia.

II. Hydrofici naturam in ferendis cataracticis rite explorare potior curationis pars est.

III. Si una purgatio pro voto succedat, brevi instituantur plures, alias inducias concedendo morbo nunquam pacem sperare licebit.

IV. Quo major adest copia aquæ eo fortior poterit esse purgatio. *Infusum croci metallorum* hic multum præstabit, vel *symp. de spina cervina*; vel *decoct. cortic. interior. sambuc.*

V. Verum si hydrope sequatur phthisis aut labem alius visceris, aut pervertam huius venereæ curam, aut carcerosam sanguinis diathesin, omnia nocent cataractica, & tali in casu juvant diuretica, præsertim in sexu feminino, qui purgantia ratione uteri non bene fert, & quod caput rei est iter susceptum & aëris mutatio.

VI. Omnes formulas antihydroficas ingredi debet *absynth.* ad quamcunque etiam intentionem obtinendam præscribantur.

VII. Quam vis vinum in plurimis nocet

at, morbis hydropicis tamen salutare est, quia fermentum vitale restaurat & sanguini robur addit.

VIII. Spirit. vin. semper nocet hydropicis.

IX. Pro potu ordinario profunt *vinum absynthites, cerevisia absynthites*, vel alliata vel enulata, cum *radic. raphan. sylvestr. cochlear. salviar. salvia, ruta muraria, acrimon. &c.*

X. Omnia frigida & aquosa nocent, v. gr. ∇ fontan. julep. cerevisia tenuis, decoctum hordei.

XI. Omnia externa pro facto sunt, solo excepto *spirit. juniper.* vel *Spiriti. Vin. Tartarificato.*

XII. V. S. seu pestis fugienda, scarificationem profuisse novimus, sed credimus non fuisse veram ascitam sed anasarcam.

XIII. Hoc in morbo fortuna quandoque juvat audacem timidumque deserit, utrinque anceps dubiæ aleæ eventus.

XIV. Uti in Phthisi quandoque plus præstant remedia vulgaria, ita hoc quoque in morbo sapius absynthinea, sambucina, ebulina, juniperina omnibus cæteris palmam præcipiunt.

XV. Pulvis bufonum misceri debet cum rad. laxativ. ascendendo singulis diebus ad \mathcal{D} . usque ex gr. si *pulv. bufonum* gr. vj; cum \mathcal{D} jalap. dedisti altero die \mathcal{D} ss. pulv. bufon. c. \mathcal{D} j. jalap. dari potest &c.

De Ictero.

I.

Omnes calculosi facile fiunt Icterici, & vice versa.

LI 3; II. Ictero-

II. Icterus sine febris facilius curatur, quam si sit cum febre & corporis atrophia.

III. Vomitorium hic admodum necessarium est ad fermentum elutriandum, quo præmisso detur ter de die *aq. contra Icterum Timai* ad 4. cochl. singulis dosibus addendo gtt. 24. Tr. 7.

De Erysipellate.

I.

VS. in quavis inflammatione est administranda.

II. Purgantia in vigore inflammationis semper nocent.

III. Fuge omnia frigida, iram & terrorem.

IV. Externa sint mitiora v. gr. *rob. sambuc.* (theriac. rusticorum) *aq. flor. sambuc.* cum tantillo Sp. V. *theriacal. vel camphorato.*

V. Pulvis erysipelatos. *Myns. farina. liquirit.* cum stappa cannabina præsertim in erysipellate mammarum egregie iuvat.

De Angina.

I.

Nunquam omittenda V. S. (sub lingua, & si mature fueris vocatus in brachio, vel habita ratione circumstantiarum in pede.

II. Angina sedulo distinguenda à tonsillarum tumore & inflammatione, illa curatur bezoardicis, hæc anticatarthalicis.

III. Semel anginosus facile eodem sæpius corripitur morbo.

IV. Frigida sunt anginosi inimicissima.

V. Eodem carbone notentur purgantia.)

VI. Quies partium inflammatarum admodum necessaria, hic æger parum loquatur, nec gargarizando fauces irriter, præstat gargarisma sæpius in ore detinere.

VII. Inter prophylactica vix datur præstantius remedium quam foniculus in brachio excitatus.

VIII. Blandiora diaphoretica in curatione omne ferunt punctum.

De pleuritide & peripneumonia.

I.

Sanguis V. S. extractus, si statim abeat in coagulum indicat V. S. aliquoties repetendam esse.

II. Sanguis etsi sæpius mittatur, semper tamen in parva quantitate erit extrahendus.

III. In pleuritide maligna tutius est V. S. omittere, quamvis cogamur aliquid dare consuetudini.

IV. Purgare pleuriticum est eum maximo exponere vitæ periculo.

V. Potus frigidus multos enecat quos morbus vincere non potuisset.

VI. Omnia dysenterica sunt etiam antipleuritica.

VII. Sudorifera mitiora omnem absolunt paginam, ita ut vel solum & diaphor. pro curatione sufficere possit.

VIII. Opiatis seu infidis remediis, hic non admodum fido.

IX. De

IX. De Paracenthesi inter quartam & quintam costam multa dicuntur, sed quis anceps hoc adhibebit remedium.

X. Qui novit unius visceris vel partis solidæ inflammationem curare, novit omnes inflammationes curare.

De Ophthalmia.

I.

Remedia Chirurgica agunt hic efficaciter, V. S. lactificatio, vesicatoria, fonticuli, setacea, hirudinum applicatio ad vasa temporalia,

II. Purgantia si unquam profecto hic sunt necessaria.

III. Aer frigidus oculis intensissimus.

IV. Alumen Vitriol. album & sutia sunt anima oculi.

De Hemorrhagia.

I.

Stercus suillum utcumque sordidum sit medicamentum, præsentissimum tamen fert auxilium externe & interne.

II. Purgantia rarius hic prodesse solent.

III. Omnia ex Vitriolo præparata & interne fidelem spondent opem.

IV. V. S. nunquam negligenda, satius tamen est sanguinem in parva quantitate extrahere.

De Empyemate.

I.

Cum sanguis semel extravasatus statim putredinem concepiat, videndum ut sive id factum fuerit à casu ab alto, sive à percussione vel contusione, sanguis mature discutatur, id quod egregie præstant diuretica, & si vires ferant blandiora sudorifera, qualia sunt *lapid. & sang. hirci cum flor. sambuc. Δ charesol. sperm. ceti.*

II. Verum in principio nunquam omitti debet V. S.

III. Quod si pus jam factum sit, conveniunt decocta pectoralia vulneralia, inter quæ eminent *scabiosa & heder. terrestr.*

IV. Si febris adsit detur *antihæc. Pover.* plures per dies.

V. † *Diaphor.* est empyicorum solatium, sed ad ℥j. cum flor. Sulph. dari debet.

VI. Paracenthesi aut statim, aut nunquam instituenda.

De spūto sanguinis sive hamoptysi.

I.

Quemadmodum V. S. hic semper necessaria est, ita purgantium usus nunquam sine periculo.

II. Electuarium cujus meminit *Boyle in Philos. experiment. ex conserv. resar. & sem. hyosciam.* præsentissimum est remedium.

III. Verum cum solum adstringat, interponenda sunt medicamenta sanguinis grumos dissolventia, v. gr. *lapid. crancr.*

IV. Vinum exulare debet.

℥i 2

V. Ager

V. Egerparum vel nihil loquatur.

VI. Fumus nicotiana: hæmopticis est infensissimus.

VII. Cum hic affectus facile abeat in phthisin, curanda sunt omnia, quæ exultationem impedire possunt, qualia sunt vulneraria paululum adstringentia, v. gr. *plantag. portulac. heder. terrestr. pyrola.*

VIII. Somnium longior omnibus prod-est hæmopyticis & phthisicis.

De Ischuria renali,

I.

Malum hoc sæpius radicaliter est ex ventriculo hinc juvant illa quæ suos effectus in primis viis exercere solent, v. g. *lapid. S. Tartar. Vitriol. & *. acida aq. vol. succis.*

II. V. S. quandoque valde necessaria est præsertim ubi vasorum distentio, institui autem potest vel in pede, vel in brachio.

III. Diuretica semper sint mitiora.

IV. Clysteres renibus & viis utinatis egregie opitulantur, componi debent ex *decoct. carminat. cum therebinth. stercore equino sal tart. vel liquor. C. C. succinato.*

V. Cum vinum generosum soleat esse diureticum & simul stomachicum, subinde propinari potest unum vel alterum cochl. in quo prius infusum fuerit *stercus equinum* vel ovillum si cum vino exprimatr est egregium.

VI. Balnea hic quoque suam spondent opem.

VII. In morbi progressu omnibus remediis admisceri debet *cinnabaris & succinata*, quo nervinum genus corroboretur & epilepsia avertatur.

VIII. In acutè febricitantibus & infantibus epilepticis vel variolis Medicus semper quærere debet, an urina ritè fluat, cum in his morbis maximo cum ægrotantis periculo supprimi soleat.

IX. Sedulo Medicus attentus sit in causam, num oriatur ex sanguinis grumo, an pure, viscido mucos, contractione &c.

De Calculo Renum.

I.

Semper eo annitendum ut alvus sit lubrica, tum in paroxysmo, tum extra paroxysmum.

II. Hinc omnia laxativa quæ hypochondriacos juvant, juvant etiam nephriticis.

III. Omnia amara conducunt nephriticis.

IV. Fortiora diuretica in paroxysmo dolores augent, sanguinem accendunt, ventriculo nocent, extra paroxysmum renes infarciunt & calculi generationem promovent.

V. Vitanda quoque sunt diuretica, si renum adsit exulceratio, cui curandæ egregie conducunt therebinthinata.

VI. Opiata cum lubricitantibus vulgo dictis, vel potius acrimoniam urinæ demulcentibus v. gr. *ol. amygd. dulc. emulsiones, decoct. Forest.* & clysteres omne ferunt in paroxysmo punctum.

VII. Omnia carminativa profunt nephriticis præsertim ex *chamomilla* parata, hinc quæ profunt colicis, profunt etiam nephriticis.

VIII. Ventriculi semper habenda est ratio, quia calculi semper ferè radicaliter ex ventriculo.

IX. *U. S. i.*

IX. Usus herbae Theae quotidianus egregie praeservat à calculo.

X. Praeservationis gratia exhibendum est vomitorium tempore vernali vel etiam autumnali.

XI. Si in calculo vesicae paracanthesi instituire velis sequere methodum famosi istius lithotomi Galli, qui sine ullo aliquo apparatu & remediorum usu sectionem instituit cultello falcato ad latus perinaei sequens situm fibrarum, & exiguum saltem vulnus infligens, si prius aeger aliquoties obambulaverit, quem insidere jubet in sinu famuli absque ulla ligatura, post indit duos digitos in podicem & calculum sine ulla vi sensim protrudit ex vesica in collum, quo facto paracanthesi instituit, & aegrum spatio 7. dierum pristinae reddit valetudini, exempto calculo collum vesicae retrudit, & sic impedit effluxum urinae per vulnus. Meminit hujus Lithotomi apud *Ronhensen lib. 2. obs. 1. p. 8 & 9.*

De Mictu Cruento.

I.

Quias item decoct. *Myns.* contra missionem malum hoc facile tollere possunt.

II. Vide ut alvus semper sit lubrica, sed cave ab aloëticorum usu.

III. Purgantia hic nocent.

IV. Fonticulus in brachio multum prodesse potest.

De Dysenteria & Stranguria.

I.

Conveniunt omnia ex chamomilla.

II. Venticuli habenda est ratio.

III. Profunt carminativa, quia acidum corrigunt.

IV. Diuretica plus nocent.

De Cathartibus.

I.

Decantata in his morbis sunt remedia, fonticuli, vesicatoria, V. S. Sudorifera & suffumigia.

II. Inter opiata merito laudantur pilul. de styrao. pilul. de cynogloss. Favent atheriac. recens. sberiac caelest.

III. Praeservationis gratia semper luna decrescente corpus blande purgandum.

IV. Abstinencia à cœna catarrhosis commendanda.

V. Inter specifica laudem merentur omnia ex ligno sassafras, v. gr. Essent. lign. sassafr. cum Spirit. Vin. Tartarizato, ag. lign. sassafras, cum vino parata (quod etiam est egregium stomachale.)

De Hydrocephalo.

I.

In infantibus recens natis quandoque humor in capite deprehenditur, qui non est à sero, sed à sanguine extravasato ob partus difficultatem, & vel vulnerariis discutientibus in sacculo cū vino addito tantillo Spiritus Vini coctis curatur, vel sectione, hinc vide ne talem infantem habeas pro hydrocephalo.

II. Radix laxativa, à gr. β. adj. ij. vel plura etiam in infantibus exhibita valde efficax est.

III. Externè convenit fofus in forma sicca ex pulv. sabin. & semin. camin.

De Vigilis.

I.

Pediluvia ex lactuca, verbena, capitibus papav. albi alterata, hic multum praestant.

Mm

II. Tan-

II. Tantum abest ut opiata semper somnum inducant, ut quandoque noctes reddant magis inquietas.

III. Opiata semper horis vespertinis, nunquam matutinis sunt exhibenda.

IV. Theriaca recens largius sumpta ante decubitum in naturis frigidioribus rarius fallit.

V. Plus spei pollicetur theriac. caelest. vesperi ad gr. iv. vel vj. data, si ægri conditio ferat.

VI. Succolata vesperi cum vino malvatico vel lacte sumpta sensibus somnum conciliat.

VII. In subjectis calidioribus profunt emulsiones.

VIII. Puerperæ sæpius vigiliis torquentur, tutissimum omnium remedium est, si tempora medulla cruris vitulini, plantæ pedum autem sævo hircino illinantur.

IX. Vinum absynthites cum verbena paratum est egregium somniferum,

De Vertigine.

I.

OMnia epileptica hic conducunt.
II. Vix datur præstantius remedium quam emeticum, modo uterus id ferat.

III. V.S. in manu instituta multis profuit vinosis vertigine laborantibus.

IV. Semper ejusmodi remedia eligenda sunt quæ respiciunt primas vias.

V. Tinct. succini parcius sed sæpius data cum Syr. flor. pæon, merito inter specificare fertur.

De Epilepsia.

I.

Hic varia generosa tentanda sunt re-

media (1) V.S. variis in partibus instituenda, (2) Hirudines vasis fedalibus adhibendæ. (3) Vomitoria sæpius exhibenda, (4) excitetur fonticulus in brachio & setaceum in nucha, (5) Cauterium actuale applicetur vertici capitis, ulcus autem diu apertum servandum.

II. Omnibus purgantibus & dulcis largius addendus nempe ad gr. xv. vel ʒj.

III. Cura sudorifera per decoctum lignorum instituta nunquam non salutaria esse potest.

IV. Innumera commendantur specifica, sed pauca famam sustinent, mihi placent cinnabarina, cinis talpe, pulv. ex secund. spir. sang. hum. opiatus.

V. Fœminæ facilius fiunt epilepticæ, quam viri, sed minori cum periculo, quia etiam facilius curantur.

VI. In infantibus lactantibus malum hoc fere semper ex primis viis, hinc acidum absorbentia & clysteres carminati- vi optime conducunt.

De Appoplexia.

I.

Statim fortius vomitorium infundendum, v. gr. Syr. emetic. ad ʒvj. vel tart. emer. ad gr. vj.

II. V.S. omnia Medicum apud vulgus reddit negligentem, adhibita exitum, si æger post V.S. moriatur.

III. Clyster acrior qualis est antimoniatus ocus injiciendus.

IV. Cauterium actuale vertici capitis & nuchæ adhibendum.

V. Plantæ pedum urtica urente acrius fricandæ sunt.

VI. Regioni ventriculi Sp. V. optime dephlegmatus linteis duplicatis imponendus.

VII. Post

VII. Post paroxysmum sacrificatio instituenda, setaceum applicandum, fonticulus excitandus, sputatio promovenda, purgandum, sudandum & cerebrum cum ventriculo roborandum.

VIII. Senibus egregie prodest succolara & ambra.

De Paralyse.

I.

V. S. paralyticis rarius prodesse solet.
II. Purgantia fortiori stimulo sunt exaltanda, & omnia debent esse & alia h. e. de & dulci participare, nisi salia corrosiva in corpore prædominium obtineant, quod in paralyti scorbutica & colicam excipiente fieri solet, sic enim & dulcis abicit in sublimatum vel præcipitatum.

III. Theriæ omnibus externis præferendæ, siue sint naturales siue artificiales ex calce viva, Sulph. & acervo formicarum parata.

IV. Harum usum præcedere debent universalia, qualiâ sunt purgantia, præparantia & aperitiva.

V. Inter specifica laudem meretur vinum salviarum parcius tamen sumptum, & Tinct. succini cum castoreo.

De Dolore.

I.

Ubi dolor ibi facile inflammatio & suppuratio fieri potest.

II. Circa externum usum cautus sis & prudens tutissimum est Empl. nostrum anod. addito diaseordio vel theriac. hoc enim emplast. malum ex quacunq; etiam ortum fuerit causa nunquam reddit deterris.

De Odontalgia.

I.

Prodest V. S. in manu vel etiam sub lingua.

II. Alvus sit lubrica & quandoque hydragogam exhibendum, hinc radix laxatio, semper tuta.

III. Dolor dentium quandoque infallibile est signum conceptionis, quod plurimæ confirmabunt mulierculæ.

IV. Vescicatorium nunquam negligendum.

V. Theriaca recens externe imposta haud exiguum confert medelam.

VI. Aq. Asthmatica vel mirabilis vel lil. convall. triplici infusione florum recentium parata in ore detenta egregie sedat dolorem.

VII. Ipsum opium cavo denti inditum doloris demulcet atrocitatem.

VIII. Fumus seminis hyosciami carbonibus injecti ore haustus multis profuit, præsertim si dolor fuerit à vermibus.

IX. Omnia frigida, omnia fervida, ac & saccharata nocent.

De Cephalalgia.

I.

Alvus quotidie suo respondeat officio.

II. Hic affectus ut plurimum est per consensum, rarius per essentiam, excepta lue & scorbuto, hinc fere semper emeticum dari potest, sexu sequiori tamen excepto.

III. Clysteres & suum conferunt in iuvando symbolum.

IV. Usus obviavit, ut purgantia in forma pilular. ante decubitum dentur quibus & dulcis rectè miscetur.

M m 2

V. V. S.

V. V.S. in fronte, manu vel pollice pedis nunquam erit frustranea.

VI. Arteriotomia in temporibus & vesicatoria juxta aures generosa hujus morbi sunt remedia.

VII. Opiata palliative curant idque non sine periculo gravioris recidivæ, vel affectus lethargici.

VIII. Opium est remedium non satiari cibis.

IX. Vinum nocet capiti.

X. Topica in forma liquida multis sunt suspecta, idque non sine ratione, placent mihi frontalia in forma sicca ex flor. pap. rhead. betonic. paralyf. rosar. papuli summit. anethi, nucleis persicor.

XI. In febribus intermittentibus aq. rosar. linteis duplicatis frequenter opponatur temporibus.

XII. In dolore capitis ex causa frigida & humore pituitoso profunt spirituosia, v. gr. = convuls. aq. cephal. Carol. V. Tinct. castor. & alia fortis adhibita, vel Emplastr. de ranis cum q .

De Oculorum dolore.

I.

Vitanda sunt lucida, radii solares, frigida & acria.

II. Sacculi floribus euphrasia, cyani, chamom. summit. Anethi & referti Spir. Vini aspersi egregie profunt foris impositi.

De Aurium dolore.

I.

FRigida & acria auribus sunt inimica.
II: Præstat species pro fomento sacco inclusas cum lacte coctas auribus impunere.

De Arthridite.

I.

PRæservatoria semper danda ante æquinoctia & solstitia.

II. Purgantia fortiora & sudorifera calidiora rarius bene cedunt.

III. Præferuntur blandiora laxativa, infusa, v. gr. & pilul. aloetic.

IV. Vomitus quidni proderit arthriticis, cum malum hoc radices suas habeat in depravata digestionem.

V. Totius curæ negotium consistit in accuratissima diæta quoad sex res naturales, omnia enim reliqua medicamenta exceptis stomachicis vilipendo.

VI. Lac est unicum Arthriticorum solatium, vel si hæc cura displiciat convenit Electuar. ex amaris quale habet Sydenham. tum in, tum extra paroxysmum, quia omnia amara sunt stomachica, & tonum viscerum corroborant.

VII. Arthritici tandem fiunt hydro-pici, hinc profunt hepatica vulgo dicta, h. e. amara & aperitiva.

VIII. Vinum exuletur, & pro potu ordinario commendamus Tinct. sarsaparill. vel cerevisiam medicatam ex rasur. C. C. enula chamadr. & chamapith.

IX. Essent. carminat. Wedel. vel Carmin. de tribus, vel Tinct. Tartar. opiata egregie possunt in ipso proxyismo.

X. Fonticuli quo numero plures eo efficaciores, quia est morbus articulo-rum.

De Arthritide vaga.

I.

Pillulæ arthriticæ Schæfferi ad gr. xv. datæ & sudoriferum ex theriac. aq. fl. sambuc. mixt. simpl. Tinct. tartar. succo lum-

lumbricor. terrestr. guttulis aliquot.
Tinctur. opii brevi cicurant hoc mon-
strum.

II. Externe placet nobis cataplasma
ex beccabunga, sapone, stercore vaccino
& lumbricis.

De variis visus lesionibus.

I.

Pillulæ cephalicæ sive ophthalmicæ
semper luna decrecente exhiben-
dæ.

II. Conveniunt fonticuli, scarificatio-
nes, setaceum.

III. Remedia interna sunt stomachica
& cephalica, v. gr. salvia, euphras. anthos.
&c.

IV. Inter collyria excellunt infusa &
alia.

De Auditus lesionibus.

I.

Edem remedia chirurgica hic appli-
cari possunt.

II. V. S. in pollice manus egregie pro-
desse solet.

III. Instillantur auribus tuosa, & ma-
gnanimit. l'eau d'Hongrie, Spir, Vin.
Tars. sassaparatus.

De Phrenitide.

I.

V. S. in pedibus instituenda & reite-
randa.

II. Carpis manuum vesicatoria sunt
applicanda.

III. Plantis pedum revellentia, v. gr.

sapo niger, brassica capitata, muria condi-
ta, fermentum.

IV. Capiti resolutentia & discutientia
sunt imponenda, v. gr. columbæ & galli-
næ recens dissectæ.

V. Blandiora acida & pulveres cinna-
barini cum emulsionibus inter interna
omne ferunt punctum.

De Mania.

I.

Vomitória fortiora profunt.

II. V. S. largior conducit.

III. Somnus quovis modo concilian-
das.

IV. Omnes maniaci generose ferunt
generosa remedia, hinc est quare Agyptæ
& Circumforanei feliciter interdum hu-
jusmodi morbos curent quam Medici ra-
tionales.

V. Pro potu ordinario convenit serum
lactis.

De Rabie.

I.

Ulcera diutius servanda sunt ope-
ra.

II. Usus diaphoreticorum plures septi-
manas continuandus, cum hic morbus
admodum infidus sit.

III. Specifica vide apud Timæum,

De Hypochondrio & Scor-
buto.

I.

Huc spectant omnia, quæ de vitiosa
chyli distributione diximus.

Mm 3 II. Al-

II. Alvus semper debet esse laxior, eum in finem conveniunt pilulae Weibelii vid. Schröder. hypochondriacæ Zuvölffer. Melanagog. Mynsicht. Tartaræ Quercet. sive Schröder. Aloeticæ Francot. vel vina passulata, serum lactis passulatum cum fol. senn. omnia ex Tart.

III. Inter hypochondria juvant acidula, in scorbuto confirmato nocent, vel saltem sine periculo suaderi nequeunt.

IV. Venæ salvatellæ sectio omnibus creditur prodesse.

V. Omnes hypochondriaci sunt flatulenti, hinc admodum conducunt enemata.

VI. Tempore vernali semper exhibendum est emeticum.

VII. Inter specifica laudant oilia & sîna & balsamica, v. gr. omnia ex pino, omnia ex *co, arcan duplicat. Elixir. antiscorb. Tinct. aperitiv. Mœbii.

VIII. Omnes scorbutici habent ventriculum debiliorem, hinc egregie prodest Zingiber in India condit. succolata, vinum malvaticum.

IX. Omnes scorbutici bene ferunt nervina & antispasmodica.

De Gonorrhœa.

I. Qui bene hic purgat bene sanat.

II. Adstringentia non nisi præmissis purgantibus locum habent.

III. Dulcis omnibus purgantibus misceri debet.

IV. Si adsit exulceratio in uretra prodest iniectio ex decocto flor. ros. ag. calcis

viva, flor. sambuc. trochiscar. Alkekengi & melle rosar.

De suppressione Menstrui.

I.

V. Si crescente Luna instituetur in brachio, ante novilunium in pede.

II. Purgantia debent esse aloetica, & cum hic affectus curetur in cachexia, convenit vinum medicatum ex hepaticis & splenicis.

III. Instantibus mensibus potus frigidus, omnia frigida & acida, ira, æror, terror quovis modo sunt fugienda.

IV. Ante omnia ventriculi habenda est ratio, hinc omnia stomachica sunt etiam uterina, solis exceptis acidis.

V. Inter specifica succinum, cinnabar. & myrrha atque omnia ex his parata principem obtinent locum.

VI. Quæ nervis & cerebro sunt dicata conveniunt quoque utero.

De Fluore albo.

I.

Curatur ut gonorrhœa, & hic locum habet vulgare: qui bene purgat bene sanat.

II. Prodest quoque V. S.

III. Ante omnia attendendum ad chylicationem.

IV. Liqueor C. C. succinat. & alia anti-epileptica hic multum præstant.

V. Acidulæ multis fuerit proficua.

VI. Adstringentia disponunt ad cachexiam & febres.

De

De suffocatione Uteri.

I.

OMnia quæ hypochondriacos juvant, juvant quoque hystericas.

II. Omnia purgantia nocent hysteris, enemata autem egregie profunt.

III. Dulcia, acida, frigida, suavolentia, ira & terror pestis instar fugienda.

IV. Emeticum statim exhibitum ipsum tollit paroxysmum.

V. In ipso paroxysmo omnia illa sunt adhibenda quibus epileptici excitari solent.

VI. Quippe paucis contenti esse possumus, v. gr. \odot \ast . *Tinct. sal. cum opio*, ∇ *menth. puleg. epilept. Lang. pulv. Tinct. ex margar. fœcul. bryon. castor.* \odot \circ *ruia.*

De Morbis Gravidarum.

I.

TError, ira, casus, percussio & omnia fœtida procurant abortum.

II. V. S. medio gestationis tempore administrata, remedium est nulli secundum.

III. Primis mensibus dari debent, quæ juvant chylificationem, vel si necessitas non urgeat, nausea & vomitus soli naturæ relinquuntur.

IV. Nulla diarrhœa curata est.

V. Tussis medentur pil. ex styrac. ambra & laudano opiato.

VI. Quandoque ad confortandum

danda sunt spiritiosa, v. gr. *aq. epilept. lang. aq. mirab. ceras. lavenderata, bals. embryon. vinum hispanicum.*

VII. Omnia acida & vinosa nocent gravidis.

De partu difficili.

I.

Nulla danda sunt remedia fœtum expellentia, nisi ubi jam omnia ad partum fuerint disposita, hoc est antequam aqua effluerit & os uteri fuerit apertum.

II. *Alvus constipata* reddit partum difficiliorem, hinc clysmata egregie profunt in partus difficultate.

III. Si fœtus situ præternaturali egredi conetur, stolidum est expellentibus velle uti remediis.

IV. Non omnes dolores sunt dolores partus, dantur enim dolores nothi vel spurii vulgo, *die twilte Beh*, qui ad spasmos intestinales & consequenter uterinos referri solent, quos à veris distinguere res est magni momenti.

V. Frigus omnibus parturientibus est insensissimum.

VI. Inter partum promoventia excellent succinata, cinnabarina, glacies Mariæ, borraç Veneta, aq. meliss. aq. puleg. aq. cinam. aq. epilept. Lang. bals. embryon.

VII. Si fœtus fuerit mortuus, satius est eum frustra latim uncis extrahere, quam ad matris internecionem usque eum relinquere.

VIII. Si fœtus per tres vel quatuor dies hæserit in partu, merito habetur pro mortuo,

IX. Quæ

IX. Quæ sanguinis spiritualescentiam promovent, partum accelerant.

X. Quæ humectando relaxant, v. gr. fomenta, bulnea; & juscula lubricantia optima sunt.

De Puerperis.

I.

Puerperæ tractari debent quemadmodum graviter vulnerati tractati solent.

II. Statim restaurans aliquod, v. gr. unum vel alterum cochl. vini calidi vel cerevisiæ calidæ exhibendum.

III. Quies est imperanda.

IV. Somno non statim indulgendum.

V. Morbi puerperarum ad unum fere omnes ex mala victus ratione & ex frigoris susceptione ortum trahunt.

VI. Frigus pestis est puerperarum.

VII. Non statim debent satiari cibus.

VIII. Dieta excarnis præservat à febribus.

IX. Terror mille malorum est author.

X. Optimum præservativum est, si puerpera corpore existente quieto & mente tranquilla ad diem undecimum usque in lecto detineatur.

XI. Melius est alvum primis diebus siccam esse, rite interim fluentibus lochiis, quam si diarrhœa coincidat, quæ semper monstri quid alit.

XII. Purgantia ceu ipsum venenum fugienda.

XIII. Porus semper sit tepidus.

XIV. Plus enim periculi à remediis refrigerantibus, etiam ubi intentus adest calor quam à calidis.

XV. Si lochia non rite fluant, detur Tinct. myrrh. Tinct. ♂, sperma ceti, succin. cum myrrha.

XVI. Quamprimum puerpera febris corripitur, respiciendum erit ad lochia & ejusmodi danda sunt remedia, quæ horum fluxum promoveant, vel saltem non retardent, v. gr. C. C. S. aq. lapid. ♂. ♂ diaphor. cinnab. ♂ myrrh. rubr. ♂ vol. C. C. succini. Tinct. myrrh. Tinct. ♂, aq. puleg. aq. flor. cheiri. aq. hysterica.

XVII. Sæpius præsentem etiam febri fluant lochia, sed ob continui solutionem intus factam adest inflammatio, unde febris & consequenter convulsiones & mors.

XVIII. Puerperæ febricitantes facile fiunt epilepticæ, quod probe notandum, ut semper ad futura graviora mala in medendo respiciamus.

XIX. Febris lactea quæ quarto vel sexto die supervenit, est ephemera & solius naturæ auxilio levi subsequente madore tollitur.

XX. Dolor post partum est vel à spasmus vel à grumis sanguinis, convenit Elix. propriet. ♂ amygd. recens expressum, sperma ceti. Externe argent. carminat. Mynf. & sacculus patechoricus ex flor. mell. lot. sambuc. & aliis carminativis, cum vino vel lacte coqui possunt & calide imponi.

XXI. In Erysipelate mammarum conveniunt ex rob. ♂ aq. flor. sambuc. externe mammæ leviter fricentur scopula ad dissolvendum lac deinde imponatur pulvis contra erysipel. Mynf.

XXII. Aër trigidus quocunque modo admittus nocet.

XXIII. Ad lac exsiccandum convenit cherofolium cum butyro frixum foris impositum, spartrappa ex cera & ♂ rolar. Empl. de spermat ceti Empl. de minio.

Nota